

KÖZÉLET

Ságvári-átnevezés – Péter László nyílt levele Binszki Józsefhez: ocsmány kormány ocsmány intézkedése?

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.05.21. 08:09
Szerző: SZEGEDma

Péter László, Szeged díszpolgára, a Szegedi Tudományegyetem professzor emeritusa az alább olvasható nyílt levelet intézte Binszki József DK-s önkormányzati képviselőnek a Ságvári-névváltoztatás ügyében.

A levelet alább változtatás nélkül

közzöljük!

Nyílt levél Binszki József önkormányzati képviselő úrhoz

“Képviselő Úr, meg kell bocsátania, hogy nem ismerem Önt, nem tudom, hány éves, mi a foglalkozása, miféle közéleti szereppel érdemelte ki választóinak bizalmát, hogy képviselhesse őket a torony alatt. Csak azt tudom, mert olvasom a Délmagyarország május 9-i tudósításából, hogy a pénteki közgyűlésben felelőtlenül, tudatlanul szolt a Ságvári iskola névadásának ügyéhez. Nem volt egyedül, akik ebben vitában elpötyögtették tájékozatlanságukról tanúszkodó ötleteiket. Ön szellemesnek látszó fordulattal most azt állította, hogy a Ságvári név megvonása „ocsmány intézkedés egy ocsmány kormánytól”. A kormányról úgy vélekszik, ahogy akar (nekem is megvan a magam véleménye, s ezt tömören így fogalmazom meg: „Orbán még mindig jobb, mint...”), de az iskola átnevezését csak az minősítheti ocsmánynak, aki nincs tisztában az előzményekkel, nem ismeri az iskola névadásának tanulságos történetét.

FRIS

Mert az ocsmány intézkedés nem az, hogy egy immár nagy múltú, jó hírű intézményt és a benne fölnövekvő ifjúságot megóvunk attól, hogy egy gyilkost kelljen példaképnek tekintenie, hanem az, ahogy annak idején az iskolára – igazgatójának, Bokor Istvánnak kitartó erőfeszítései ellenére -, rákényszerítették az elnevezésre, az ő Szeged múltjához, a magyar történelemhez, a tanulóifjúság eszményképéhez méltó javaslatai (Hunyadi Mátyás, Hunyadi János, Mikszáth Kálmán s így tovább) helyett.

Sok összevissza állítás kapott nyomdafestéket a Ságvári gimnázium névadásával kapcsolatban: akadnak, akik kényük-kedvük szerint torzítják el a történeteket. (Április 9-én Dobránszki Péter, 25-én id. Kamarás György, május 8-án dr. Zsadányi Nagy Csaba, aki becsületsértő módon vádolt.

1951-ben megszüntették a Baross Gábor Gyakorló Gimnáziumot, és építőipari szakközépiskolává szervezték át. Vedres István neve helyes és stílusos volt, de hamar kiderült, hogy a százéves gimnáziumot bűn volt megszüntetni. Az Oktatásügyi Minisztérium az 1955/56. tanévre új gimnázium szervezését rendelte el.

A Délmagyarország 1955. augusztus 3-i számában terjedelmes tudósítás tájékoztatta a szegedieket az addig végzett munkáról és a közeli tervekről. Ezt is közölte az olvasókkal: „Az új gimnázium valószínűleg Állami Hunyadi Mátyás Általános Gimnázium elnevezéssel szerepel majd a szegedi középiskolák között.”

Bokor István igazgató 1955. június 25-én fölterjesztette javaslatát a városi tanács oktatási osztályához iskolájának elnevezésére. „Első helyen Hunyadi Mátyást javasoltam a haladó hagyományok jegyében.” Javaslatát néhány mondatban meg is okolta: „Hunyadi Mátyás és általában a Hunyadi -ház tagjai a haladó magyar történelem nagyra értékelt és becsült tagjai. Az 1444-i szegedi béke a Hunyadi-házzal kapcsolatos. Hunyadi Mátyás, nagy nemzeti királyunk bel- és külpolitikája a magyarság akkori érdekeit mindig előtérbe helyezte. A központosított monarchia megteremtésén fáradozva sokat tett az elmaradt polgári fejlődés meggyorsításáért, így többek között Szeged polgári fejlődését is elősegítette és támogatta. Több országgyűlést is tartott Szegeden. A műemléknek nyilvánított szegedi gótikus Mátyás-templom építésének megkezdése is az ő nevéhez fűződik. A Szegeden létesített új gimnáziumon kívül semmiféle intézmény nem viseli nevét.”

A minisztérium több javaslatot is kért tőle, hogy közülük választhasson. „Második helyen Mikszáth Kálmán elnevezést javasoltam” – írta Bokor igazgató. Megokolása még tömörebb, de kifogástalan: „Az író a kritikai realizmus egyik képviselője, Szegeden újságíróskodott, és szegedi élményei több írásának magját adták meg. Szegeden semmiféle intézmény róla elnevezve nincs.”

Szeptember 8-án újabb fölterjesztést tett. Minden bizonnyal azért, mert közben kapta azt a bizonyos telefont a minisztériumból, hogy iskoláját Ságváriról akarják elnevezni. Még próbálkozott, hátha meg tudja kímélni ettől magát, a tantestületet és a gimnázium ifjúságát.

Hat nevet sorolt föl. Hármat a magyar történelem nagyjai közül, hármat a 20. század új hőseiről. Zrinyi Miklós, Dózsa György, Kossuth Lajos neve, – gondolhatta -, olyan nagy, hogy talán velük szemben mégsem kényszerítik rá napjaink kétes hírű, vitatott nevét. De az ukáznak megfelelően felsorolta őket is. Ságvári érdemeiről, amelyekkel az ifjúság példaképe lehetett, nyilván csak ennyit tudott: „Ságvári Endrét, a fiatal magyar kommunisták vezető alakját.” Továbbá: Rózsa Ferencet és – jellemzően ezek közt is utolsóul – Bajcsy-Zsilinszky Endrét, „aki ugyan nem volt kommunista, de a német elnyomás elleni küzdelemben szintén vértanúhalált halt.”

Jóború Magda, a miniszterhelyettes már várta ezt az ajánlatot. A hat név közül neki csak az kellett, amelyet kért: Ságvári Endréé. 1956. január 28-án a minisztérium „engedélyezte”, hogy az iskola Ságvári nevét vegye föl. Május 22-én ünnepélyesen föl is vette. Kuzsin Miklós elvtárs, a DISZ városi bizottságának titkára ünnepi beszédében arról beszélt, hogy „menyire példaképe lehet Ságvári Endre és életének minden mozzanata a magyar fiataloknak.” A gyilkossága is?

Az iskola történetének névtelen írója 1995-ben már meg mert írni az igazat: „Dr. Bokor István korábbi javaslatait legalább a szegedi pártbizottsággal próbálja elfogadtatni, s bizonyára nem túl lelkesen szögezi ki végül a Ságvári Endre Általános Gimnázium táblát...” (A Ságvári gimnázium 40 éve. Szeged, 1995. 9. 1.)

S októberben jött a forradalom. Bokor István nem nyugodott: azonnal megvalósította eredeti tervét: iskoláját Hunyadiról nevezte el, nyitva hagyva, hogy Mátyásról vagy Jánosról. A megokolásból kiderül, miért. Még a forradalom leverése után sem hagyott föl kezdeményezésével: november 20-án újabb beadványt intézett a városi tanácshoz, és kérte a gimnázium átnevezését. Utalt korábbi kísérletére: „Az MDP akkori sztálinista irányzata nem engedélyezte a haladó hagyományok alapján történt elnevezést, és hosszas vita és iratváltások után kb. most egy éve a Ságvári Endre név mellett döntött.”

Hivatkozott arra, hogy az oktatási osztály november 7-én engedélyezte a Hunyadi elnevezést. „Ennek alapján az első tanítási napon tanulóinknak minden osztályban kihirdettük a névváltozást, annál is inkább, mert a diákok Forradalmi Bizottsága szintén a Hunyadi név felvételére tett javaslatot. A Hunyadi János elnevezés annál is inkább indokolt volt, mert ebben az évben van Hunyadi János halálának és a világra szóló nándorfehérvári győzelemnek 500 éves évfordulója.”

Nem tudja elfogadni – írta – az oktatási osztály telefonon kapott új utasítását, hogy korábbi álláspontjával szemben nem engedélyezi a Hunyadi elnevezést. November 7-e és 20-a között a Kádár-rendszer szigorodása már megváltoztatta az erőviszonyokat!

Bokor István még nem adta föl:

„Ezzel kapcsolatban ismételten előterjesztem azt a kérésünket, hogy a kérelmet a Tanács VB. újból bírálja felül, és hagyja jóvá az iskola vezetősége, Forradalmi Bizottsága, tantestülete és a Forradalmi Diákbizottsága, vagyis az ifjúság javaslatát. Politikai szempontból jelenleg nem tartanám kívánatosnak azt, hogy most, amikor már köztudomású lett a Hunyadi elnevezés, visszakozzt csinálnak, és ezzel a viszonylagos és meglévő nyugalmat újból felbolygatnánk.”

Még folytatta az érvelést is. Ezt a mai Ságvári-rajongók szíves figyelmébe is ajánlom: „Ha viszont Hunyadi János és Ságvári Endre között kell választani, természetes, hogy az egyetemes fejlődés és haladás szempontjából Hunyadi János magasan kiemelkedik Ságvári Endre felett.”

Mindez falra hányt borsó lett. A gyilkos hatalom a gyilkost pártolta. 1957. március 30-án a gimnáziumot visszakényszerítették a bolsevik igába. Ismét Ságvári nevét volt kénytelen viselni.

Képviselő Úr, ez volt az ocsmány kormány ocsmány intézkedése” – írja levelében Péter László.